dilluns, 19 de maig de 2025

La Fundació Joan Oró cedeix temporalment a la UdL el fons documental del científic

Contracte de comodat per garantir-ne la conservació, catalogació i estudi

La Fundació Joan Oró [https://fundaciojoanoro.org/] cedeix temporalment a la Universitat de Lleida (UdL) el fons documental del prestigiós bioquímic lleidatà en virtut d'un contracte en règim de comodat [https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/comodat] signat avui. Es tracta d'una cessió gratuïta, amb una durada inicial de quatre anys, segons l'acord que han firmat el rector de la UdL, Jaume Puy, i el president de la Fundació, Francesc Oró. L'objectiu és garantir la conservació, catalogació i estudi d'un fons que inclou, entre altres materials, més de 3.000 llibres científics, documents manuscrits, quaderns d'estudi i de laboratori, correspondència amb personalitats com ara el premi Nobel de Medicina Severo Ochoa [https://ca.wikipedia.org/wiki/Severo_Ochoa_de_Albornoz] o l'astrofísic Carl Sagan [https://ca.wikipedia.org/wiki/Carl_Sagan], fotografies i objectes del científic acumulats metòdicament al llarg de la seua vida.

Raventós, Badia, Puy, Francesc Oró, Joan Oró Trilla i Toldrà / Foto: Premsa UdL

Imatge de portada: Oró, amb la maqueta de la Lluna que hi ha al PCiTAL / Foto: Fundació Joan Oró

El fons està relacionat principalment amb els àmbits que va estudiar el professor Joan Oró i Florensa [https://ca.wikipedia.org/wiki/Joan_Or%C3%B3_i_Florensa] (1923-2004): la bioquímica, l'origen de la vida, l'astrobiologia i exobiologia, l'astronomia i l'exploració espacial; destacant el descobriment de la síntesis de l'adenina [https://ca.wikipedia.org/wiki/Adenina] o les anàlisis de les mostres lunars i marcianes dels programes Apol·lo i Viking de l'agència espacial nord-americana (NASA [https://www.nasa.gov/]). Entre altres materials, conté dos tubs que la NASA va entregar al professor Oró amb mostres lunars i altres restes de meteorits analitzades al seu laboratori amb una antiguitat calculada en més de 4.500 milions d'anys.

Així mateix, entre la documentació hi ha una extensa correspondència amb personalitats científiques com Sagan, Aleksander Oparin [https://ca.wikipedia.org/wiki/Aleksandr_Oparin], Stanley Miller [https://ca.wikipedia.org/wiki/Stanley_Miller] o Frank Drake [https://ca.wikipedia.org/wiki/Frank_Drake]. També

hi ha la carta del successor de John Fitzgerald Kennedy a la presidència dels Estats Units, Lyndon B. Johnson [https://ca.wikipedia.org/wiki/Lyndon_B._Johnson], llavors president del Senat, que li va facilitar obtenir la residència permanent al país. L'arxiu inclou també enregistraments sonors i audiovisuals, així com documents essencials per comprendre el desenvolupament de nous mètodes instrumentals per a l'anàlisi de components orgànics sintetitzats sota les possibles condicions de la Terra primitiva com són la cromatografia i l'espectrometria de masses.

[/export/sites/universitat-lleida/ca/serveis/oficina/.galleries/images/imatges-premsa5/fundacio-joan-oro2.jpg]
Puy i Oró durant la signatura / Foto: UdL

El president de la Fundació Joan Oró ha explicat que de les 282 caixes que van arribar dels Estats Units la UdL en rebrà 60, inicialment. "És una sisena part, però ho anirem fent per fases", ha destacat Francesc Oró, qui s'ha mostrat molt satisfet per l'acord ja que "Joan Oró volia convenis amb la Universitat de Lleida i no amb cap altra". De la seua banda, el rector Jaume Puy ha agraït la cessió del llegat i ha posat en valor la figura de Joan Oró com un "model per progressar".

El compromís per preservar aquest llegat s'inicia l'any 1993, quan Francesc Oró, Francesc Xavier Juvillà Aige i Josep Maria Sabaté Pla impulsen la creació de la Fundació Joan Oró. L'actual acord entre la Fundació i la UdL es formalitza també gràcies a la posada en marxa, l'any 2024, de la Càtedra Joan Oró [https://www.recercaitransferencia.udl.cat/ca/transferencia/catedres/catedra-joan-oro/] de la Universitat, amb el suport de la Diputació de Lleida. El seu director i professor de la UdL, Ferran Badia, ha subratllat que l'objectiu

és "donar impuls a la conservació i estudi del fons, que en gran part és inèdit".

A l'acte de signatura també han assistit el director de la Fundació Joan Oró, Joan Oró Trilla; la secretària general de la Universitat de Lleida, Dolors Toldrà; la cap de la unitat d'Arxiu i Gestió de Documents de la UdL, Pepita Raventós.

Text: Fundació Joan Oró / Premsa UdL